

LIETUVOS ŪKININKŲ SĄJUNGA

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija
J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentui Gitanui Nausėdai

2025-12-15 Nr. 25-12/381

DĖL BENDROSIOS ŽEMĖS ŪKIO POLITIKOS PO 2027 METŲ

Gerbiamasis Prezidente,

Žemės ūkis visada buvo Europos projekto kertinis akmuo, būtinas mūsų ekonomikai, maisto saugumui, stabilumui ir taikai. Kiekvieną dieną mes, ūkininkai, tiekiamo saugius, aukštos kokybės maisto produktus, pašarus, žaliavas kurui ir pluoštui visos Europos piliečiams, net ir tuo metu, kai geopolitinė įtampa ir neapibrėžtumas toliau didėja.

Tačiau šiandien visos Europos žemdirbių bendruomenė patiriame beprecedentį spaudimą: sparčiai kylančias trąšų kainas, ribotą jų prieinamumą, koncentruotą mažmeninės prekybos galią, sudėtingus ir nenuoseklius reglamentus, teisinį neapibrėžtumą ir nuolat mažėjančias pajamas. ES prekybos politika dar labiau didina spaudimą, nes žemės ūkis naudojamas kaip derybų priemonė, mažinamas jo konkurencingumas, kartu pažeidžiant ir ES gamybos standartus.

Bendroji žemės ūkio politika (BŽŪP) buvo sukurta remiantis teisingumo, solidarumo ir vienodo požiūrio į visos Sąjungos ūkininkus principais. Tačiau matome, kad mes, Lietuvos ūkininkai, tebesame nelygiavertėje konkurencijos aplinkoje – gauname mažiausias tiesiogines išmokas, tačiau turime laikytis tų pačių griežtų išpareigojimų, standartų ir ambicingų tikslų, kurie keliami ir kolegoms iš kitų ES šalių. Todėl sakome, kad, jeigu mums keliami tokie pat ar net papildomi reikalavimai, taip pat turi būti taikomas ir teisingumo principas, ieškoma sprendimų kurie suvienodintų konkuravimo sąlygas.

Visi žemės ūkio sektoriai dabar susiduria su investicijų blokavimu ir didėjančia priklausomybe nuo importo. Europa artėja prie lūžio taško: mes kalbame apie strateginę žemės ūkio vertę, tačiau institucijų veiksmai neatitinka šių žodžių. ES Komisija pateikė strateginę viziją ir jaunųjų ūkininkų strategiją, tačiau nusprendžia mažinti biudžetą ir atsisakyti Bendrosios žemės ūkio politikos. Ji teigia remianti žemės ūkį, tačiau skatina prekybos susitarimus, pavyzdžiui, su Mercosur, kurie

žemės ūkiui turės pražūtingų pasekmių. Komisija žada supaprastinti taisykles, kad padidintų konkurencingumą, tačiau siekia įgyvendinti direktyvas, kurios smarkiai padidins teisinį neapibrėžtumą, pavyzdžiui, IED (Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyva) arba Buveinių direktyva), ir gamybos sąnaudas pavyzdžiui, PADKM (Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas) trąšoms, ir galiausiai netgi užblokuos investicijas į tvaresnę gamybą.

Įvertinę tokią žemės ūkio verslo aplinką š.m. gruodžio 18 d. mes, Lietuvos žemdirbiai, vykstame į Briuselį, kur į protestą renkasi visų ES valstybių narių žemdirbiai, ir norime garsiai išsakyti žinią ES lyderiams, jog norint, kad ES žemės ūkis atremtų jam kylančius iššūkius ir tenkintų jam keliamus tikslus, mums reikia konkrečių sprendimų, tokių kaip:

1. Stiprios, bendros ir gerai finansuojamos BŽŪP po 2027 m. kartu su konkurencingumą remiančia DFP (Daugiametė finansinė programa):

- Išsaugoti BŽŪP dviejų ramsčių struktūrą ir jos bendrą pobūdį.
- Užtikrinti specialų, nemažinamą, nuo infliacijos apsaugotą BŽŪP biudžetą, atitinkantį Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo įsipareigojimus. Mažinamas BŽŪP finansavimas susilpnintų žemės ūkio politikos vientisumą, sumažintų ES gebėjimą pasiekti savo ekologinius, skaitmeninius ir socialinius tikslus kaimo vietovėse.
- Užbaigti BŽŪP tiesioginių išmokų išorinę konvergenciją, kad Lietuvos ūkininkai galėtų konkuruoti lygiavertėmis sąlygomis su kitų ES šalių ūkininkais. Po daugybės metų pažadų Europos Sąjungoje vis dar esame diskriminuojami, mums mokamos tiesioginės išmokos vis dar nesiekia ES vidurkio.
- Užtikrinti investicijų galimybes, veikiančią bendrąją rinką ir politiką, užtikrinančią maisto saugą, konkurencingumą, teisingas pajamas ir gyvybingas kaimo vietas.
- Pripažinti Baltijos šalių ūkininkų strateginį vaidmenį saugant ES rytinę sieną ir atitinkamai stiprinti jų paramą. Pasienio regionams turi būti skiriamas ypatingas dėmesys ir atitinkamai ES parama žemės ūkiui.
- Atsisakyti nacionalinio tiesioginių išmokų bendro finansavimo, kuris kelia grėsmę teisingumui, solidarumui ir sanglaudai.
- Peržiūrėti aplinkosauginių ir žemės ūkio gamybos tikslų balansą.

2. Sąžiningos, skaidrios prekybos, kuri apsaugo ES standartus ir jautriausius sektorius:

- Suteikti žemės ūkiui deramą svarbą visose prekybos derybose.

- Sustabdyti susitarimo su MERCOSUR ratifikavimo procesą: jam trūksta abipusiškumo ir veiksmingų apsaugos priemonių.

3. Tikro reikalavimų supaprastinimo, geresnio reglamentavimo ir teisinio tikrumo:

- Stabdyti dirbtinį žemės ūkio produktų savikainos didinimą per mokesčius, naujų reikalavimų ar apribojimų žemės ūkio gamybai iškėlimą bei esamų reikalavimų griežtinimą. Tikimės efektyvaus biurokratinės naštos mažinimo peržiūrint, suglaudinant ir pašalinant prieštaravimus su aplinkosauga ir maisto bei pašarų gamyba susijusiuose teisės aktuose, įgyvendinant principą „nėra draudimo be alternatyvų“..
- Atidėti trąšų įtraukimą į PADKM (planuojamą 2026 m. sausio 1 d.). Papildomos išlaidos yra nepakeliamos, nes ES niekada nebuvo savarankiška trąšų gamybos srityje ir tebėra struktūriškai priklausoma nuo importo.

Žemės ūkio politika išlieka vienu iš stipriausių Europos vienybės simbolių. Mes, ūkininkai, esame ir norime išlikti atsakingais europiečiais, tačiau Europa rizikuoja padaryti strateginę klaidą, jei dabar nesiims veiksmų. Neatsižvelgti į visos Europos Sąjungos ūkininkų, kurie užtikrina aprūpinimą maistu ir stabilumą, nerimą, būtų brangiai kainuojanti klaida trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu.

Tikimės Jūsų paramos š.m. gruodžio 18 d. Briuselyje ir visada esame pasirengę Jums pristatyti savo pasiūlymus, kuriais, mūsų manymu, galima užtikrinti stabilią Lietuvos žemės ūkio raidą.

Pagarbiai,

Pirmininkas

Raimundas Juknevičius